

Z art. 75 ust.3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej wynika, że wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie określonym w przepisach ustawy z 6 września 2001 r. o transporcie drogowym wymaga licencji.

Ustawa o transporcie drogowym określa między innymi zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w zakresie krajowego transportu drogowego, w tym przewozu osób pojazdami samochodowymi zarejestrowanymi w kraju, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przy czym jazda pojazdu, miejsce rozpoczęcia lub zakończenia podróży oraz droga znajdują się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.- art. 4 pkt 1.

W artykule tym określono również:

- przewoźnika drogowego- jest nim przedsiębiorca uprawniony do wykonywania działalności gospodarczej w zakresie transportu drogowego,
- pojęcie licencji- jest to decyzja administracyjna wydana przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego lub określony w ustawie organ samorządu terytorialnego, uprawniająca do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w zakresie transportu drogowego.

W art. 6 zostały określone warunki uzyskiwania licencji taksówkowej.

Licencji na wykonywanie transportu drogowego taksówką udziela się przedsiębiorcy, jeżeli:

a/ spełnia wymogi dobrej reputacji

(w ustawie nie określono co znaczy dobra reputacja, natomiast określono kiedy wymóg dobrej reputacji nie jest spełniony lub przestał być spełniany):

- jeżeli przedsiębiorca został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa umyślne: karne skarbowe, przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, mieniu, obrotowi gospodarczemu, wiarygodności dokumentów, ochronie środowiska lub warunkom pracy i płacy albo innym przepisom dotyczącym wykonywania zawodu,
- w stosunku do przedsiębiorcy wydano prawomocne orzeczenie zakazujące wykonywania działalności gospodarczej w zakresie transportu drogowego,

b/ posiada tytuł prawny do dysponowania pojazdem lub pojazdami samochodowymi, którymi transport drogowy ma być wykonywany, spełniającymi wymagania techniczne określone przepisami prawa o ruchu drogowym,

c/ przedsiębiorca osobiście wykonujący przewozy oraz zatrudnieni przez niego kierowcy:

- spełniają wymagania określone w przepisach prawa o ruchu drogowym, tj. mają ukończone 18 lat oraz posiadają prawo jazdy kategorii B uprawniające do kierowania pojazdem samochodowym o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t,

Uwaga.

W dniu 11.02.2012 r. wchodzi w życie nowy przepis dotyczący wymagań stawianym kierowcom, tj.

zatrudnieni kierowcy oraz przedsiębiorca sam osobiście wykonujący przewozy muszą spełniać wymagania określone w przepisach ustawy i w przepisach ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami,

(ustawa o kierujących pojazdami zastąpi rozdział 1 – Uprawnienia do kierowania ustawy prawo o ruchu drogowym. Zgodnie z tą ustawą kierowcą zawodowym może być osoba, która posiada prawo jazdy kategorii B co najmniej 2 lata. Oznacza to, że od 11 lutego 2012 r. taksówkarzem może być osoba mająca co najmniej 20 lat).

- nie byli skazani prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa umyślne przeciwko życiu, zdrowiu, wolności seksualnej, obyczajności, bezpieczeństwu w komunikacji, mieniu, wiarygodności dokumentów oraz środowisku,

- posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie transportu drogowego taksówką, potwierdzonego zdaniem egzaminem.

d/ spełniają wymagania określone w art. 39a ust. 1 pkt 1-4.tj.

- nie ma przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy,
- nie ma przeciwwskazań psychologicznych do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy,

Egzamin przeprowadzają komisje egzaminacyjne powołane przez starostę.

Komisja egzaminacyjna przeprowadza egzamin w terminie 60 dni od dnia złożenia wniosku o jego przeprowadzenie.

W komisjach egzaminacyjnych nie mogą uczestniczyć osoby wykonujące działalność gospodarczą w zakresie transportu drogowego taksówką.

Licencja taksówkowa jest udzielana na określony pojazd i obszar obejmujący:

- gminę;
- gminy sąsiadujące-po uprzednim zawarciu przez nie porozumienia;
- miasto stołeczne Warszawę.

Dopuszcza się wykonywanie przewozu z obszaru określonego w licencji poza ten obszar, lecz bez prawa świadczenia usług taksówkowych poza obszarem określonym w licencji, z wyjątkiem przewozu wykonywanego w drodze powrotnej lub w przypadku złożenia zamówienia przez klienta z innego obszaru.

Udzielenie, odmowa udzielenia, zmiana lub cofnięcie licencji następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Organem właściwym w przewozach taksówkowych jest:

- na obszar gminy-wójt, burmistrz lub prezydent miasta,
- na obszar gmin sąsiadujących-wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy dla siedziby lub miejsca zamieszkania przedsiębiorcy,
- na obszar miasta stołecznego Warszawy-Prezydent m.st. Warszawy.

Licencja udziela się na pisemny wniosek przedsiębiorcy.

Wniosek o wydanie licencji powinien zawierać:

- oznaczenie przedsiębiorcy, jego siedzibę i adres;
- numer w rejestrze przedsiębiorców albo w ewidencji działalności gospodarczej;
- obszaru, na terenie którego będzie wykonywana działalność taksówkowa;
- określenie pojazdu, który będzie wykorzystywany w działalności taksówkowej;
- czas, na jaki licencja ma być udzielona.

Do wniosku o udzielenie licencji należy dołączyć:

- odpis z rejestru przedsiębiorców albo z ewidencji działalności gospodarczej;
- kserokopię zaświadczenia o nadaniu numeru identyfikacji statystycznej (REGON);
- kserokopię zaświadczenia o nadaniu numeru identyfikacji podatkowej (NIP);

- zaświadczenie z rejestru skazanych stwierdzające niekaralność przedsiębiorcy;
- oświadczenie o zamiarze zatrudnienia kierowców posiadających prawo jazdy kat. B oraz nie karanymi prawomocnymi wyrokami sądów za przestępstwa określone w ustawie;
- kserokopię dowodu rejestracyjnego z adnotacją o aktualnym taksówkowym badaniu technicznym pojazdu oraz wpisem, że samochód jest używany jako taksówka, a w przypadku gdy przedsiębiorca nie jest właścicielem pojazdu-również dokument potwierdzający prawo do dysponowania tym pojazdem, (może być umowa leasingowa lub umowa użyczenia).

Przedsiębiorca zamierzający podjąć działalność gospodarczą w zakresie transportu drogowego może ubiegać się o przyrzeczenie udzielenia licencji, zwane dalej „promesą”.

W postępowaniu o udzielenie promesy stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące udzielenia licencji bez dostarczenia informacji o pojeździe.

Wnioski o udzielenie licencji rozpatruje się według kolejności ich złożenia.

W razie niespełnienia przez przedsiębiorcę warunków, o których mowa w ustawie, odmawia się udzielenia licencji.

W licencji określa się w szczególności:

- numer ewidencyjny licencji;
- organ, który udzielił licencji;
- datę udzielenia licencji;
- podstawę prawną;
- przedsiębiorcę, jego siedzibę i adres;
- zakres transportu drogowego;
- oznaczenie obszaru przewozów;
- oznaczenie pojazdu, który będzie używany do przewozów;
- czas, na jaki udzielono licencji.

Licencja na krajowy transport drogowy osób nie uprawnia do wykonywania transportu drogowego taksówką.

Licencji nie można odstępować osobom trzecim ani przenosić uprawnień z niej wynikających na osobę trzecią, chyba, że organ, który udzielił licencji, przenosi w drodze decyzji administracyjnej, uprawnienia z niej wynikające w razie:

- śmierci osoby fizycznej posiadającej licencję i wstąpienia na jej miejsce spadkobiercy, w tym również osoby fizycznej będącej współnikiem w szczególności spółki jawnej lub spółki komandytowej,

- połączenia, podziału lub przekształcenia, zgodnie z odrębnymi przepisami, przedsiębiorcy posiadającego licencję,

pod warunkiem spełnienia przez przedsiębiorcę przejmującego uprawnienia wynikające z licencji, wymagań określonych w ustawie, tj. wymóg dobrej reputacji, prawo jazdy kat. B, odbyte szkolenie potwierdzone zdaniem egzaminem itd.

Postępowanie o przeniesienie uprawnień wynikających z licencji na osobę trzecią, wszczyna się na wniosek.

Przewoźnik drogowy jest obowiązany zgłaszać na piśmie organowi, który udzielił licencji, wszelkie zmiany danych zawartych w licencji, nie później niż w terminie 14 dni od dnia ich powstania.

Przedsiębiorca jest obowiązany wystąpić z wnioskiem o zmianę treści licencji.

Przewoźnik drogowy może zawiesić, w całości albo w części wykonywanie transportu drogowego na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

Przewoźnik drogowy zawieszający wykonywanie transportu drogowego jest obowiązany w terminie 14 dni od dnia, w którym rozpoczęty został okres zawieszenia:

- zawiadomić organ, który udzielił licencji o zawieszeniu wykonywania transportu drogowego, podając okres zawieszenia.

Licencję cofa się (przesłanki obligatoryjne) w przypadku gdy:

- wydano prawomocne orzeczenie zakazujące przedsiębiorcy wykonywania działalności gospodarczej objętej licencją;
- przedsiębiorca nie podjął działalności objętej licencją w ciągu 6 miesięcy od dnia jej wydania, pomimo wezwania organu licencyjnego do jej podjęcia;
- jeżeli przedsiębiorca nie spełnia wymagań uprawniających do wykonywania działalności w zakresie transportu drogowego;
- jeżeli przedsiębiorca rażąco naruszył warunki określone w licencji lub inne warunki wykonywania działalności objętej licencją określone przepisami prawa;
- jeżeli przedsiębiorca odstąpił licencję osobie trzeciej;
- jeżeli przedsiębiorca zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej objętej licencją, a w szczególności nie wykonuje, na skutek okoliczności zależnych od niego, transportu drogowego co najmniej przez 6 miesięcy;
- jeżeli przedsiębiorca samowolnie zmienia wskazania urządzeń pomiarowo-kontrolnych, (taksometru), zainstalowanych w pojeździe;

W przypadkach, gdy przedsiębiorca:

- nie spełnia wymagań uprawniających do wykonywania działalności w zakresie transportu drogowego (nie dotyczy spełniania warunku niekaralności);
 - rażąco naruszył warunki określone w licencji;
 - zaprzestał wykonywania transportu drogowego co najmniej przez 6 miesięcy;
- cofnięcie licencji poprzedza się pisemnym ostrzeżeniem, że ponowne stwierdzenie naruszenia tych przepisów wszczyna postępowanie w sprawie cofnięcia licencji.

Jeżeli przedsiębiorca zawiadomił organ, który udzielił licencji, o zawieszeniu wykonywania transportu drogowego w trybie i na zasadach przewidzianych w ustawie, nie wszczyna się postępowania w sprawie cofnięcia licencji.

Licencja może być cofnięta (przesłanki fakultatywne) jeżeli jej posiadacz:

- nie przedstawił w wyznaczonym terminie informacji i dokumentów dotyczących zmian w licencji (art. 8 ustawy),
- nie przedstawił w oznaczonym terminie informacji i dokumentów potwierdzających, że spełnia wymagania ustawowe i warunki określone w licencji (art. 83 ust. 1 ustawy),
- nie przedstawił na żądanie właściwego ministra do spraw transportu lub organu właściwego w sprawach licencji informacji związanych z działalnością transportową dotyczącą cen i taryf oraz liczby przewiezionych osób (art. 83 ust. 2 ustawy),
- zalega w regulowaniu, stwierdzonych decyzją ostateczną lub prawomocnym orzeczeniem, zobowiązań: celnych, podatkowych lub innych zobowiązań na rzecz Skarbu Państwa z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie transportu drogowego oraz wobec kontrahenta.

Przedsiębiorca jest zobowiązany zwrócić licencję organowi, który ją wydał niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o cofnięciu stała się ostateczna.

W przypadku cofnięcia licencji nie może być ona ponownie udzielona wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia, w którym decyzja o cofnięciu licencji stała się ostateczna.

Licencja wygasa w razie:

- upływu okresu, na który została udzielona,
- zrzeczenia się jej,
- śmierci posiadacza,
- likwidacji albo postanowienia o upadłości przedsiębiorcy,

Przedsiębiorca nie może zrzec się licencji w przypadku wszczęcia postępowania o cofnięciu licencji.

W razie śmierci osoby fizycznej posiadającej licencję, organ, który jej udzielił, na wniosek osoby, która złożyła wniosek o stwierdzenie nabycia spadku, wyraża zgodę, w drodze decyzji

administracyjnej, na wykonywanie uprawnień wynikających z licencji przez okres nie dłuższy niż 18 miesięcy od daty śmierci posiadacza tej licencji.

Przy wykonywaniu przewozów okazjonalnych w krajowym transporcie drogowym osób pojazdem przeznaczonym konstrukcyjnie do przewozu nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą zabrania się:

- umieszczania i używania w pojeździe taksometru,
- umieszczania na pojeździe oznaczeń z nazwą, adresem oraz telefonem przedsiębiorcy,
- umieszczania na dachu pojazdu lamp lub innych urządzeń technicznych.

Przewóz okazjonalny wykonuje się pojazdem samochodowym przeznaczonym konstrukcyjnie do przewozu powyżej 7 osób łącznie z kierowcą.

Warunki powyższe zostały wprowadzone z uwagi na rozwój przewozów okazjonalnych w Polsce w ramach krajowego przewozu osób. W ocenie środowiska taksówkowego, przewozy okazjonalne są nieuczciwą konkurencją dla usług taksówkowych. W rzeczywistości różnica polega na tym, że aby uzyskać licencję na krajowe okazjonalne przewozy egzamin musi zdać tylko jedna osoba i po uzyskaniu certyfikatu kompetencji zawodowej, na jedną licencję może wprowadzić na rynek usług nieograniczoną ilość pojazdów. Kierowcy natomiast nie muszą zdawać egzaminów z zakresu transportu drogowego taksówką.

W przypadku licencji taksówkowej można wykorzystywać tylko jeden samochód, a każdy kierowca taksówki musi zdawać egzaminy. Pozostałe warunki prowadzenia działalności transportowej dla wszystkich są takie same.

Kierowca wykonujący przewóz drogowy obowiązany jest uzyskać wpis do polskiego krajowego prawa jazdy, potwierdzający spełnienie wymagań:

- braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy kierowcy taksówki osobowej,
- braku przeciwwskazań psychologicznych do wykonywania pracy kierowcy taksówki osobowej.

Zasady dokonywania wpisów określa art. 15 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, która wchodzi w życie 11 lutego 2012 r.

Starosta dokonuje w prawie jazdy wpisu na pisemny wniosek kierowcy, na podstawie przedłożonych kopii:

- orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy,
- orzeczenia psychologicznego stwierdzającego brak przeciwwskazań psychologicznych do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy.

Wpis jest dokonywany w formie wymiany prawa jazdy i nie może być dłuższy niż okres ważności orzeczenia lekarskiego i orzeczenia psychologicznego.

Kierowca wykonujący przewóz drogowy podlega badaniom lekarskim przeprowadzanym w celu stwierdzenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy, które są przeprowadzane:

- do czasu ukończenia przez kierowcę 60 lat- co 5 lat;
- po ukończeniu przez kierowcę 60 roku życia- co 30 miesięcy.

Badania lekarskie wykonują lekarze uprawnieni do wykonywania badań profilaktycznych, o których mowa w przepisach Kodeksu Pracy, posiadających dodatkowo uprawnienia do przeprowadzania badań lekarskich kandydatów na kierowców i kierowców określone w odrębnych przepisach.

Kierowca wykonujący przewóz drogowy podlega badaniom psychologicznym przeprowadzanym w celu stwierdzenia istnienia lub braku przeciwwskazań psychologicznych do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy, które są przeprowadzane:

- do czasu ukończenia przez kierowcę 60 lat- co 5 lat;
- po ukończeniu przez kierowcę 60 roku życia- co 30 miesięcy.

Przedsiębiorca podejmujący i wykonujący transport drogowy jest obowiązany do ponoszenia opłat z tytułu udzielenia licencji, zmiany licencji, przedłużenia ważności licencji, wydania wtórnika licencji, przeniesienia uprawnień wynikających z licencji.

Opłaty pobierają organy dokonujące w/w czynności.

Przedsiębiorcy wykonujący transport drogowy taksówką nie są zobowiązani do uiszczania opłat za przejazd pojazdu samochodowego po drogach krajowych z wyjątkiem opłat za przejazd autostradami.